

Nr 31.

Ankom till Riksdagens kansli den 3 maj 1912 kl. 5 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om upphäfvande af tullen å fläsk.

(1:a Afd.)

I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 150, som hänvisats till bevillningsutskottet, har herr *Eriksson* i Grängesberg föreslagit, »att Riksdagen måtte besluta *borttaga* tullen å fläsk, rökt och andra slag. (Nr 55 och 56 i 1910 års tulltaxa.)»

I fråga om de skäl, motionären anført till stöd för detta sitt förslag tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Med erinran, att de nuvarande tullsatserna å fläsk utgöra 30 öre för rökt fläsk och 20 öre för fläsk, andra slag, allt per kilogram, vill utskottet till en början lämna en kortfattad historik öfver fläsktullen.

Genom beslut af 1888 års Riksdag åsattes den då tullfria artikeln fläsk tullsatser till belopp af 25 öre per kilogram för rökt fläsk och 20 öre per kilogram för fläsk, andra slag. Historik.

Såsom hufvudsakligt skäl för införande af tull å nämnda artikel åberopade bevillningsutskottet vid berörda riksdag, att nedgången i priset å spannmål hade hänvisat jordbrukarna till ladugårdsskötsel och att en tull å fläsk visat sig erforderlig för skyddandet af den inhemska svinafveln, hvilken vore en viktig förvärfskälla särskildt för de mindre jordbrukarna. Vidare framhöll utskottet, att skilda tullsatser borde tillämpas för rökt fläsk, å ena sidan, och annat fläsk, å andra sidan, enär det rökta fläsket vore dyrbarare.

Efter 1888 års riksdag har frågan om upphäfvande, höjning och nedsättning af tullen å fläsk vid upprepade tillfällen varit föremål för Riksdagens pröfning.

Vid 1890 och 1891 års riksdagar förelågo sålunda af enskilda motionärer framburna förslag att borttaga, respektive nedsätta tullen å fläsk, andra slag, hvarjämte vid sistnämnda års riksdag dylika förslag väcktes jämväl beträffande tullen å rökt fläsk.

Såsom skäl för borttagande eller nedsättning af tullen å fläsk, andra slag, den egentliga importartikeln, framhölls att tullen i fråga vore en lifsmedelstull, hvilken nästan uteslutande drabbade den kroppsarbetande befolkningen, för hvilken det amerikanska fläsket, i vissa trakter, vore outhärligt, att tullen ej inverkade på priset å den inom landet producerade varan utan endast höjde priset på den importerade nödvändighetsartikeln, att svinafvelns utveckling inom landet icke vore att tillskrifva den å fläsk åsatta tullen, enär denna näringsgren nått en rask utveckling äfven utan dylikt skydd, samt att det vore en nationalekonomisk vinst, om en del af den inhemska fläskkonsumtionen tillgodosåges från Amerika och det svenska fläsket i stället vunne afsättning till högre pris å utländsk marknad. Mot upphäfvande eller nedsättning af fläsktullen anfördes, att en dylik åtgärd skulle alltför kännbart beröra en af jordbrukets viktigaste binäringar, särskildt för mindre hemmansägare och jordtorpare, att tullsatsen vore af betydelse för mejerihandteringen, hvars eljest värdelösa affallsprodukter funne användning vid svinuppfödning, att det amerikanska fläsket icke vore lämpligare för kroppsarbetarna än det svenska fläsket, att de inhemska svinslakterierna, i mån af utveckling, med all sannolikhet skulle kunna erbjuda allmänheten en med amerikanskt fläsk jämnställd inhemska kvalitet till billigare pris än den utländska varan, samt att det inhemska fläsket vid vissa tillfällen icke kunde exporteras till följd af låga pris å den engelska marknaden. Hvad särskildt det rökta fläsket beträffade, vore detsamma, i den mån det vore föremål för import, mera en öfverflödsartikel än en oundgänglig lifsförnödenhet.

Tullsatsernas bibehållande till oförändrade belopp blef Riksdagens beslut såväl år 1890 som år 1891, sistnämnda år dock efter gemensam votering, sedan Andra kammaren uttalat sig till förmån för en nedsättning till 10 öre per kilogram af tullen å fläsk, andra slag.

Vid 1892 års riksdag föreslogs i kungl. proposition nedsättning af tullen å fläsk, andra slag, till 10 öre per kilogram, därvid såsom skäl anfördes, att fläsktullen visserligen bidragit att utveckla svinafveln inom landet men att den dåvarande tullsatsen, som utgjorde ungefär en tredjedel af varuvärdet, dock vore väl hög för den konsumerande allmänheten. I afgifvet betänkande hemställde bevillningsutskottet på anförda skäl om

tullens borttagande helt och hållet. Dess förslag vann bifall i Andra kammaren, hvaremot Första kammaren anslöt sig till en vid betänkandet fogad reservation med yrkande om tullens nedsättande till det af Kungl. Maj:t förordade beloppet. Sistnämnda förslag blef vid gemensam votering Riksdagens beslut.

Sedan olika förslag, afseende *dels* höjning, *dels* borttagande af gällande tullsatsen å fläsk varit föremål för Riksdagens pröfning åren 1893 och 1895 utan att likväl vinna bifall, förelågo vid 1896 års riksdag ånyo, i motionsväg framställda, förslag beträffande såväl höjning som nedsättning eller borttagande af nämnda tullsatsen. Till förmån för en höjning af dåvarande tull å fläsk anfördes af förslagsställarna, bland annat, att fläskprisen vore så låga, att svinuppfödning ej längre lönade sig, att såväl större som mindre jordbrukare ägde intresse af att högre tull åsattes förenämnda vara, samt att det inom landet kunde produceras fett fläsk till afsättning bland de befolkningsklasser, hvilka konsumerade amerikanskt fläsk. Såsom skäl för sänkning eller borttagande af fläsktullarna framhölls, från andra sidan, att, då det amerikanska fläsket vore en nödvändighetsvara för en viss del af befolkningen, tullen å densamma endast vore att betrakta såsom en finanstull, hvilken dock icke skyddade inhemsk produktion. Bevillningsutskottet vid sistnämnda års riksdag ansåg, att de rådande förhållandena motiverade en förhöjning af tullen å fläsk, andra slag, hvilket i sin tur borde medföra en höjning jämväl i tullen å det rökta fläsket, hvaraf importen emellertid icke vore synnerligen betydande. Utskottet hemställde därför om en tullsats af 30 öre per kilogram för rökt fläsk och en tullsats af 20 öre per kilogram för fläsk, andra slag. I en vid utskottets betänkande fogad reservation yrkade åtta af utskottets ledamöter bibehållandet af de dittills gällande tullsatserna och anförde såsom skäl härför, bland annat, att importen af fläsk minskats, under det att exporten ökats, hvarjämte framhölls, att den dåvarande fläsktullen borde helt och hållet afskaffas, om icke rådande tullpolitiska förhållanden ställde hinder i vägen. Sedan Första kammaren bifallit utskottets hemställan och Andra kammaren anslutit sig till reservanternas yrkande, segrade vid gemensam votering utskottets hemställan om förhöjning i tullsatserna till 30 respektive 20 öre per kilogram.

Vid 1897 års riksdag framställdes af enskilda motionärer förslag om nedsättning af tullsatserna å såväl rökt som andra slag af fläsk, hvilka förslag emellertid af Riksdagen afslogos, beträffande fläsk, andra slag, genom gemensam votering.

Sedermera har vid 1900 och 1902 års riksdagar af enskilda motionärer ånyo föreslagits upphäfvande af tullen å fläsk, andra slag, hvilka förslag emellertid af Riksdagen afslogits, bägge åren genom gemensam votering.

Till de skäl, som förut anförts emot fläsktullen, åberopades vid förstnämnda års riksdag, att införselöfverskottet af fläsk år 1899 uppgått till 9,425,000 kilogram och att detta förhållande ådagalade, att det amerikanska fläsket icke kunde ersättas af det inhemska fläsket samt att tullen å dylikt fläsk, utan att gagna inhemsk näring, vore en tunga för viss del af den arbetande befolkningen. Häremot framhölls, till förmån för tullens bibehållande, att den nedgång, som ägt rum i fråga om exporten, vore beroende af det inhemska fläskets ökade omsättning inom landet äfvensom af öfverproduktion i Danmark.

Senast förevar frågan om tullen å fläsk vid 1910 års riksdag, då af ett flertal motionärer gemensamt föreslogs, att, i afvaktan på en af motionärerna ifrågasatt utredning och tullfrågans därpå följande upptagande till afgörande i hela dess omfattning, Riksdagen måtte besluta att borttaga tullen å fläsk, rökt och andra slag. Bevillningsutskottet ansåg förutsättningen för motionärernas yrkande böra förfalla och fann sig med hänsyn härtill icke böra tillstyrka själfva yrkandet. Dessutom kunde, enligt utskottets förmenande, mot ett bifall till förslaget i fråga anföras de tungt vägande skäl, som förut ofta anförts och godkänts inom Riksdagen. I afgifven reservation yrkade tre af utskottets ledamöter, att tullen å fläsk, andra slag, måtte upphävas. Utskottets förslag segrade i Första kammaren, hvaremot Andra kammaren biföll den i ärendet afgifna reservationen. Vid gemensam votering vann utskottets förslag Riksdagens bifall med 207 röster mot 154, de senare afgifna för bifall till nyssnämnda reservation.

Utskottet.

För ett bedömande, huruvida skäl föreligga att helt eller delvis tillmötesgå det af motionären framställda förslaget, torde det vara af synnerlig vikt att närmare granska storleken af den import och export, som under de senare åren ägt rum beträffande ej mindre artikeln fläsk än äfven lefvande svin. Utskottet har därför ansett sig böra här nedan meddela de i dylikt hänseende förefintliga statistiska uppgifterna, afseende tiden från och med år 1888.

Importen af fläsk (i kg.):

1888 alla slag		5,447,631	
1889 rökt	7,863	andra slag	4,790,482
1890 »	12,255	» »	8,207,578
1891 »	10,974	» »	6,327,162
1892 »	7,554	» »	7,313,155
1893 »	6,233	» »	3,654,576

1894	rökt	5,804	andra slag	6,014,222	
1895	»	5,933	» »	6,113,770	
1896	»	5,450	» »	12,282,979	
1897	»	4,571	» »	4,347,158	
1898	»	4,953	» »	10,233,428	
1899	»	5,818	» »	11,481,401	
1900	»	5,594	» »	10,669,249	
1901	»	7,184	» »	10,137,005	
1902	»	7,131	» »	5,685,358	
1903	»	6,469	» »	5,133,897	
1904	»	7,218	» »	5,058,012	
1905	»	7,070	» »	3,869,331	
1906	»	9,484	» »	7,276,463	
1907	»	11,187	saltadt	6,574,065	annat 4,111
1908	»	8,470	»	4,604,200	» 1,375
1909	»	10,664	»	1,079,036	» 2,195
1910	»	7,694	»	1,057,338	» 898
1911	»	7,771	»	2,261,821	» 765*)

Exporten af fläsk (i kg.):

1888	alla slag	4,734,635		
1889	rökt	26,076	andra slag	7,440,627
1890	»	3,285	» »	5,957,953
1891	»	1,354	» »	5,032,841
1892	»	1,269	» »	6,663,754
1893	»	662	» »	6,577,759
1894	»	1,170	» »	8,063,197
1895	»	1,156	» »	9,687,789
1896	»	3,909	» »	7,063,822
1897	»	3,086	» »	4,250,359
1898	»	823	» »	3,137,880
1899	»	2,316	» »	2,421,474
1900	»	99	» »	1,221,346
1901	»	70	» »	1,068,542
1902	»	359	» »	2,240,606
1903	»	1,904	» »	2,722,069
1904	»	100	» »	2,613,394
1905	»	—	» »	2,060,717
1906	»	—	» »	523,791

*) 1911 års importsiffror endast ungefärliga.

1907	rökt	969	saltadt	1,635,384	annat	100,737
1908	»	423	»	2,540,304	»	243,045
1909	»	269	»	2,106,864	»	54,690
1910	»	80	»	2,769,839	»	221,704
1911	»	498	»	4,904,639	»	1,760,188

Lefvande svin (i kg.):

	Import	Export		Import	Export
1888.....	212,612	18,756	1900.....	7,882	2,479
1889.....	87,051	237,121	1901.....	11,482	890
1890.....	70,228	170,189	1902.....	6,455	25,472
1891.....	69,289	341,109	1903.....	4,814	22,884
1892.....	38,566	396,555	1904.....	3,472	10,587
1893.....	29,637	257,034	1905.....	6,422	9,298
1894.....	18,760	294,850	1906.....	15,511	1,525
1895.....	10,804	617,573	1907.....	6,945	3,340
1896.....	3,509	1,899,273	1908.....	6,528	10,126
1897.....	15,979	776,257	1909.....	4,434	61,007
1898.....	19,889	—	1910.....	5,305	53,885
1899.....	12,168	1,260	1911.....	4,755	373,744

De nu anförda siffrorna torde, såsom äfven motionären velat framhålla, gifva vid handen, att importen af fläsk under de senaste 6 åren väsentligen nedgått, samtidigt hvarmed exporten af denna vara ökats.

Importen af lefvande svin är, såsom synes, numera rätt obetydlig.

Utskottet har vidare funnit sig böra lämna följande, ur den officiella statistiken hämtade uppgifter rörande den omfattning, i hvilken fläsk importerats med hänsyn till de olika länder, från hvilka den hufvudsakliga införseln af denna artikel äger rum till Sverige.

Importen af fläsk, alla slag, fördelad på olika länder (i kg.):

	Norge	Danmark	Tyska riket	Storbritannien	Nordamerika
1907.....	1,188,724	64,473	77,425	71,232	5,167,650
1908.....	1,256,396	55,012	37,844	12,065	3,245,501
1909.....	359,979	15,596	2,636	11,538	688,747
1910.....	94,069	2,974	2,762	4,505	955,020
1911.....	117,807	3,262	6,680	22,276	2,115,921

Af dessa uppgifter framgår, att den allra största delen af det importerade fläsket utgöres af amerikansk vara, särskildt som äfven det från Norge importerade fläsket åtminstone till öfvervägande del torde leda sitt ursprung från Nordamerika.

Då vid ärendets behandling under föregående riksdagar frågan om tull eller tullfrihet satts i visst beroende af de rådande fläskprisen, torde det, enligt utskottets mening, vara af vikt att taga kännedom om de under senare tider gängse prisen å denna artikel. Det torde därvid vara erforderligt att taga hänsyn ej blott till de inom vårt land noterade prisen å inhemskt och amerikanskt fläsk utan äfven, med afseende fästadt å våra egna exportförhållanden, jämväl till de pris, som varit gällande för svenskt fläsk å den utländska marknaden, där det svenska fläsket i främsta rummet söker sin afsättning, nämligen den engelska.

Utskottet har vidare ansett sig böra, till ytterligare belysande af nu föreliggande fråga, meddela uppgifter rörande det *danska* fläskets pris å inhemsk marknaden äfvensom å den engelska marknaden.

Utskottet vill emellertid förutskicka, att de här nedan meddelade uppgifterna möjligen icke äro med hvarandra fullt jämförbara, enär de samma äro hämtade ur olika källor och det icke varit utskottet möjligt att, med beräkning af de olika för prissättningen bestämmande förhållandena, såsom varans kvalitet, betalningsvillkor, speditjonskostnader, agentprovision och dylikt, åstadkomma sins emellan helt och hållet jämförbara prisuppgifter. För vinnande af största möjliga öfverensstämmelse i sådant hänseende meddelas emellertid samtidigt tillgängliga upplysningar rörande varans kvalitet m. m.

Pris i Stockholm å svenskt fläsk (öre pr kg.).

(Enligt Stockholms handelskammars årsberättelser.)

	1903 ¹⁾	1904 ²⁾	1905 ²⁾	1906 ³⁾	1907 ⁴⁾	1908 ⁵⁾	1909 ⁶⁾	1910 ⁶⁾	1911 ⁶⁾
Januari.....	83	80,5	74	98	98	81	81	103	96
Februari	81	77	72	96	93	74	82	99	92
Mars	78	76,5	79	99	90	71	85	102	87
April	79	76	85	102	86	72	86	98	86
Maj	80	79	88	108	88	69	97	105	85
Juni.....	84	79	86	106	90	73	102	110	89
Juli	89	82	95	108	92	87	102	108	90
Augusti	91	83,5	102	114	96	90	99	107	92
September ...	93	86	94	116	98	91	105	109	85
Oktober	85	76	98	100	91	86	103	99	77
November ...	83	75	96	106	85	79	101	96	79
December ...	82	74,5	98	102	78	76	99	93	80
Medeltal	84	79	89	105	90	79	95	102	86,5

¹⁾ »Slaktade hela djur — — — vid försäljning till återförsäljare i Stockholm — — — följande medelpriser — — — för god kvalitet.»

²⁾ »Slaktade hela djur — — — vid försäljning till återförsäljare i Stockholm — — — följande medelpriser» (inkl. försäljningsprovision m. m.).

³⁾ »Slaktade hela djur — — — vid försäljning till återförsäljare i Stockholm — — — följande medelpriser.»

⁴⁾ »Priserna under året.»

⁵⁾ »Fläskprisen.»

⁶⁾ »Medelprisen för hvarje månad.»

Medelpris i Stockholm å amerikanskt fläsk
(kronor pr 100 kg. cif oförtulladt Stockholm.).

(Efter Stockholms handelskammars årsberättelser.)

	1903	1904	1905	1906	1907	1908
Januari	82: 40	62: 70	61: 79	71: 65	86: 87	66: 28
Februari	85: 08	67: 17	62: 70	73: 44	87: 78	59: 11
Mars	90: 46	66: 28	61: 79	77: 03	80: 61	61: 79
April	91: 36	62: 25	65: 38	80: 61	84: 19	63: 59
Maj.....	88: 67	59: 71	66: 28	80: 61	84: 19	64: 49
Juni	82: 40	64: 05	71: 65	82: 40	82: 40	68: 07
Juli	81: 50	68: 96	74: 33	84: 19	80: 61	75: 24
Augusti	72: 54	69: 42	80: 61	85: 98	82: 40	75: 24
September ...	77: 92	71: 65	77: 03	82: 40	78: 82	77: 03
Oktober.....	74: 33	69: 42	72: 54	78: 82	77: 03	78: 82
November ...	64: 49	64: 05	69: 87	77: 92	75: 24	77: 92
December.....	59: 11	61: 79	68: 07	83: 29	69: 87	79: 71

Medelpris å amerikanskt fläsk i Stockholm
(kronor per 100 kg. cif oförtulladt Stockholm.).

(Efter uppgift från enskild firma.)

	1909	1910	1911
1:a kvartalet	82: 40	113: 74	95: 39
2:a »	93: 15	119: 57	79: 27
3:e »	106: 35	102: 56	81: 06
4:e »	100: 76	90: 92	81: 06

Pris å svenskt fläsk å engelska marknaden (kronor per 100 kg.).

(Efter uppgift från Sveriges landbrukskonsulent i England.)

	1908	1909	1910	1911
Januari	96: 73—103: 90	98: 52—102: 11	116: 44—120: 02	112: 85—116: 44
Februari.....	82: 40— 89: 57	96: 73—105: 69	121: 81—125: 39	114: 64—118: 23
Mars.....	82: 40— 84: 19	105: 69—111: 06	130: 77—132: 56	116: 44—120: 02
April	91: 36 — 93: 15	112: 85—116: 44	120: 02—125: 39	105: 69—109: 27
Maj	89: 57— 94: 94	121: 81—127: 18	123: 60—128: 97	103: 90—109: 27
Juni	100: 31—105: 69	111: 06—120: 02	136: 14—139: 72	116: 44—125: 39
Juli	114: 64—121: 81	121: 81—134: 35	141: 52—145: 10	111: 06—118: 23
Augusti ...	107: 48—118: 23	125: 39—132: 56	134: 35—137: 93	118: 23—123: 60
September...	116: 44—120: 02	125: 39—130: 77	130: 77—134: 35	114: 64—118: 23
Oktober	105: 69—111: 06	118: 23—123: 60	120: 02—123: 60	94: 94—100: 31
November ...	98: 52—103: 90	121: 81—128: 97	114: 64—116: 44	91: 36—100: 31
December ...	93: 15— 98: 52	116: 44—121: 81	112: 85—116: 44	85: 98— 91: 36

Medelpris å danskt fläsk å dansk marknad (öre per kg.).

(Efter Grosserer-Societetets årsberättelser.)

	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910
Januari	82	75,8	76	93,6	87,6	80,4	83	100,8
Februari	78	75	84,6	98,8	90	74	84	101,8
Mars	80,4	74,6	90,4	100,4	89,4	72	87,6	107,6
April.....	82	71	93	100,4	88	74,4	90,4	106
Maj	84,4	74,6	96,8	94	88,6	74,4	98	106
Juni	86	75	94,8	92,4	93,4	82	100	110,4
Juli	89,6	75	94,8	95	92	91,2	101,6	115
Augusti.....	93,8	78,6	98,8	96,4	98,2	88	102,8	113
September	91	76,6	92,8	95,6	91,6	90	103,6	107,6
Oktober.....	83	75,6	89,6	92,4	90,6	85,2	101	102
November	79,6	75,6	91,6	88,4	86,6	81,6	103	95
December.....	75	73,2	90,8	85	78,6	79,6	102	95,6
Medeltal	¹⁾ 83	²⁾ 74,5	³⁾ 90	⁴⁾ 94	⁵⁾ 89	³⁾ 80	³⁾ 96	³⁾ 105,5

¹⁾ »For prima Svin i alle Sorteringer».

²⁾ »For Svin af alle Sorteringer, smaa og store, prima og sekunda.»

³⁾ »Svineprisen.»

⁴⁾ »Den her i Landet for Svin betalte Pris».

⁵⁾ »Den her i Landet ved Privatslagterierne betalte Pris.»

Pris å danskt fläsk å engelska marknaden (kronor pr 100 kg.).*)

(Efter uppgift af Sveriges landtbrukskonsulent i England.)

	1908	1909	1910	1911
Januari.....	96: 73—107: 48	98: 52—105: 69	120: 02—123: 60	114: 64—121: 81
Februari ...	82: 40— 93: 15	96: 73—109: 27	123: 60—128: 97	116: 44—120: 02
Mars	82: 40— 85: 98	105: 69—114: 64	130: 77—134: 35	120: 02—125: 39
April	91: 36— 94: 94	112: 85—120: 02	121: 81—127: 18	109: 27—120: 02
Maj	89: 57— 98: 52	121: 81—130: 77	127: 18—130: 77	105: 69—120: 02
Juni	100: 31—109: 27	111: 06—123: 60	137: 73—141: 52	120: 02—128: 97
Juli	114: 64—125: 39	121: 81—137: 93	145: 10—148: 68	114: 64—127: 18
Augusti ...	107: 48—121: 81	125: 39—136: 14	136: 14—145: 10	120: 02—130: 77
September	116: 44—123: 60	125: 39—134: 35	132: 56—139: 72	114: 64—123: 60
Oktober ...	105: 69—114: 64	118: 23—127: 18	121: 81—128: 97	94: 94—109: 27
November	98: 52—107: 48	121: 81—130: 77	116: 44—121: 81	91: 36—107: 48
December	93: 15—102: 11	116: 44—125: 39	111: 06—118: 23	85: 98—100: 31

Såsom utskottet i det föregående påvisat, utgöres det till vårt land importerade fläsket hufvudsakligen af amerikansk vara. De kvantiteter annat fläsk, som hit införas, äro däremot icke af nämnvärd omfattning.

Det amerikanska fläsket är, såsom allmänt känt, *dels* fetare än det inom vårt land producerade, *dels* ock af sådan beskaffenhet, att det bättre än det svenska lämpar sig för långvarig förvaring äfven under ogynnsamma förhållanden. Båda dessa omständigheter i förening hafva också gjort detta fläsk, framför den svenska varan, särdeles lämpligt såsom lifsmedel för vissa grupper af vårt lands befolkning, särskildt skogsarbetarna i de nordligare delarna af landet. För dessa arbetare utgör nämligen det amerikanska fläsket ett lifsmedel af synnerligen högt näringsvärde, på samma gång som det i hög grad lämpar sig för proviantering vid långvarigt arbete utom hemorten. Också har det amerikanska fläsket sedan lång tid tillbaka ansetts såsom ett nästan oundgängligt näringsmedel för nyssnämnda befolkningsgrupper. Att döma af de förut anförda import-

*) Enligt samtidigt lämnad upplysning äga dessa noteringar afseende jämväl å vissa högre kvalitéer danskt fläsk, hvilka kvalitéer, beträffande svenskt fläsk, icke utbjudas å engelska marknaden. Räkndt efter *medelkvalitén* är det danska fläsket, allt efter marknaden, 1 å 2 sh. pr cwt — kr. 1: 79—3: 58 per 100 kg. — dyrare än svenskt fläsk.

siffrorna har en nedgång under de senaste åren ägt rum beträffande konsumtionen af ifrågavarande artikel. Utskottet har trott sig finna anledningen härtill i det vid ärendets behandling inom utskottet upplysta förhållandet, att det amerikanska fläsket numera lärer så godt som uteslutande användas till proviant vid skogsarbeten och dylikt, under det att konsumtionen därpå i öfrigt torde vara mycket ringa.

Af de förut meddelade uppgifterna rörande prisen å svenskt fläsk, å ena sidan, samt amerikanskt, å andra sidan, framgår, att sistnämnda artikel, med inräknande af nu utgående tull, under de sista åren ställt sig dyrare än den svenska varan på den inhemska marknaden, hvilket förhållande ytterligare bestyrker den uppfattningen, att under vissa omständigheter det amerikanska fläsket icke kan med fördel ersättas af inom landet producerad vara.

Det har då för utskottet stått klart, att det svenska fläsket och det amerikanska måste betraktas såsom två, från hvarandra i afseende å kvalitet och afsättningsmöjligheter väsentligt skiljaktiga näringsmedel, hvaraf då äfven torde följa, att konsumtionen af svenskt fläsk icke kan sägas stå i egentligt beroende af det amerikanska fläskets importerande.

Det har visserligen under ärendets behandling inom utskottet meddelats, att man inom vårt land redan påbörjat sådan beredning af fläsk, att man skulle kunna erbjuda en i afseende å förvaringsmöjligheter o. d. med amerikanskt fläsk jämnställd inhemsk produkt, men det har, å andra sidan, ännu icke kunnat visas, att en dylik inhemsk vara verkligen ersätter det amerikanska fläsket. Därest en gång dylikt resultat kan vinnas, torde ock, enligt utskottets förmenande, den inhemska varan kunna med framgång upptaga konkurrensen med den utländska produkten, äfven utan nuvarande höga tullskydd.

Med hänsyn till det amerikanska fläsket hafva alltså betänkligheter icke synts möta mot en nedsättning af gällande tullsatser.

För utskottet har då uppställt sig frågan, huruvida, med hänsyn till en förefintlig eller möjlig utländsk konkurrens beträffande annat fläsk än det amerikanska, den inhemska fläskproduktionen kan anses vara i behof af det tullskydd, densamma nu åtnjuter. I dylikt afseende tillåter sig utskottet framhålla, att de i det föregående meddelade prisuppgifterna för fläsk å svensk marknad, jämförda med prisnoteringarna å marknaden i det land, hvarifrån en konkurrens kan väntas, nämligen Danmark, ingalunda gifva stöd för farhågan om en skadlig utländsk konkurrens, enär fläskprisen i nämnda land under senare tid snarare synas öfver- än understiga de svenska.

Såsom motionären framhållit och äfven de statistiska siffrorna utvisa, har den inhemska fläskproduktionen under de senare åren visat glädjande framsteg. Oafsedt huruvida denna framgång är att tillskrifva det tullskydd, denna näring åtnjutit, eller huruvida densamma är en följd af det till gagn för svinafveln och exporten nedlagda arbetet från det allmännas och enskildes sida, torde, såvidt utskottet kan finna, denna inhemska näringsgren numera befinna sig i en så god ställning och äga så goda förutsättningar för en gynnsam framtida utveckling, att densamma icke torde erfordra ett tullskydd, som enligt gällande fläskpris kan beräknas till mellan 20 och 25 procent af varans värde. Då dessutom denna tull, såsom utskottet förut framhållit, så godt som uteslutande drabbar en viss del af vår befolkning — som ingalunda kan räknas till de i ekonomiskt hänseende gynnsamt lottade — har utskottet funnit starka skäl föreligga att icke längre bibehålla nämnda höga tullskydd. Att, såsom motionären föreslagit, helt och hållet upphäfva den nu utgående fläsktullen har utskottet emellertid icke kunnat förorda. Försiktigheten torde nämligen bjuda att icke nu vidtaga en så väsentlig rubbning af bestående förhållanden, och utskottet har, med hänsyn därtill, stannat vid att föreslå allenast en nedsättning af de nu gällande tullsatserna. En tullsats af 12 öre per kilogram för fläsk, andra slag, den hufvudsakliga importartikeln — motsvarande 12—15 procent af varuvärdet — har då syntts utskottet vara fullt tillräcklig att för hvarje fall skydda den inhemska fläskproduktionens berättigade intressen. Hvad det *rökta* fläsket beträffar, har visserligen en nedsättning af gällande tullsats syntts vara af jämförelsevis liten betydelse, då denna artikel importeras i ringa omfattning och, i den mån den förekommer till import, knappast torde vara att betrakta såsom ett oundgängligt lifsmedel, men utskottet har likväl ansett sig böra för densamma föreslå en tullsats, som till nyssnämnda af utskottet förordade tullsats för fläsk, andra slag, står i samma proportion, som den till hvilken de nu gällande tullsatserna å ifrågavarande två artiklar äro inbördes bestämda.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att Riksdagen, i anledning af herr *Erikssons* i Grängesberg förevarande motion, II: 150, måtte bestämma tullen å *rökt fläsk* till 18 öre per kilogram samt tullen å *fläsk, andra slag*, till 12 öre per kilogram samt att, i följd häraf, tulltaxans rubriker nr 55 och 56 skola erhålla följande ändrade lydelse:

Fläsk:

55.	rökt.....	1 kg.	18 öre
56.	andra slag.....	1 kg.	12 öre.

Stockholm den 3 maj 1912.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservationer:

1:o) *mot utskottets hemställan:*

af herrar *Vennersten*, friherre *C. J. Beck-Friis*, *Trapp*, *Ollas Ericsson*, *Lyckholm*, *Antonsson*, *Jesperson*, *Nilsson* i Bonarp och *Knaust*, hvilka anförde:

»Af utskottets uttalanden i förevarande tullfråga framgår otvetydigt, att utskottet finner den inhemska fläskproduktionen fortfarande vara i behof af skydd, ehuru väl utskottet anser detta skydd utan olägenhet kunna reduceras.

Den af utskottet förebragta utredningen synes oss dock ingalunda gifva stöd för sistberörda mening. Den anförda prisstatistiken utvisar nämligen, att under senare år det amerikanska fläsket vid olika tillfällen stått så lågt i pris, att det nuvarande tullskyddet måst i betydlig mån eller till och med i sin helhet utnyttjas. Härtill kommer, att Rysslands alltjämt stigande fläskexport kan förväntas söka sig marknad äfven i vårt land, att förutsättningar redan finnas för export hit från Danmark af mindervärdigt fläsk; samt att äfven andra produktionsområden kunna framträda täflande. Det torde då vara uppenbart, att det nuvarande skyddet fortfarande har samma uppgift att fylla som hittills samt att den af utskottet föreslagna nedsättningen af fläsktullen skulle, särskildt under låga prislägen i utlandet, åstadkomma en ökad import af fläsk. Den vinst, som i så fall för tillfället kunde uppkomma för konsumenterna, läser dock icke kunna uppväga de afsättningssvårigheter, som skulle uppstå för utöfvarne af den inhemska fläskproduktionen, hvilka till stor del utgöras af landets mindre jordbrukare och småbrukare. Sådana prisfluktuationer skulle utan tvifvel äfven föranleda minskning i fläskproduktionen. Häraf åter blefve

följden, att konsumenterna vid höga prislägen i utlandet finge vidkännas en prisökning utöfver den, som eljest behöft ifrågakomma.

Mot ett rubbande af tullskyddet tala emellertid äfven andra omständigheter.

Det amerikanska fläsket användes, såsom är känt, här i landet hufvudsakligen af den skogsarbetande befolkningen i Norrland, hvilken framför svenskt fläsk föredrager det utländska på grund af dettas lämplighet att, äfven i rätt tillstånd, användas för provianteringsändamål. Nu hafva dock kraftiga ansträngningar börjat göras för att inom landet framställa en vara, som i nämnda afseende skulle blifva fullt jämställd med den amerikanska. Det synes äfven finnas goda grunder för den förhoppningen att kunna lyckas därutinnan dels med tillhjälp af förändrade saltningsmetoder samt tillräckligt lång och ändamålsenlig lagring dels ock genom att låta i utfodringen ingå den numera tullfria majsen.

Ett ytterligare skäl synes äfven tala för att söka göra oss oberoende af den amerikanska fläskexporten. Enligt hvad statistiken utvisar, stegras nämligen fläskkonsumtionen i Nordamerika vida hastigare än produktionen. Fortfar detta förhållande, hvilket är all anledning antaga, kan nämnda export inom ej alltför aflägsen framtid i hufvudsak upphöra; och är det då af vigt, att fläsk af samma beskaffenhet produceras inom landet.

Under den utveckling, hvori vår fläskproduktion, på sätt ofvan nämnts, nu befinner sig och med hänsyn till såväl denna närings äfven af utskottet obestridda behof att fortfarande åtnjuta skydd mot utländsk konkurrens som hvad vi i öfrigt här ofvan anført, är det enligt vår mening betänkligt att rubba det nu existerande tullskyddet för näringen i fråga.

På grund häraf hemställa vi,

att förevarande motion, II: 150, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.»

2:o) mot utskottets motivering:

af herrar *Bäckström*, *Christiernson*, friherre *Palmstierna* och *Rundgren*, hvilka anført:

»Såsom af utskottets motivering och den i ärendet gjorda utredningen framgår, saknar fläsktullen betydelse för den inhemska fläskproduktionen, men fördyrar afsevärdt det amerikanska fläsk, Norrlands skogsarbetare oundgängligen behöfva. Under sådana förhållanden ha vi ansett, att fläsktullen i enlighet med motionärens hemställan bort fullständigt upphävas. Sedan det emellertid visat sig att majoritet detta år icke kunnat

uppbringas härför inom utskottet ha vi i syfte att omedelbart vinna någon nedsättning af priset å importeradt fläsk biträdt det inom utskottet framställda yrkandet om en nedsättning af tullen med 12 öre för rökt fläsk och 8 öre för fläsk, andra slag.»

Därjämte har herr friherre *Trolle* begärt få antecknadt, att han icke deltagit i den slutliga behandlingen af detta ärende inom utskottet.
